

Øjeblikke mellem billede og rum

Kristian Handberg, kunsthistoriker, Ph.d., Mag.art.

"To whom it may concern" er en både åben og specifik henvendelse. Åben for alle, der vil, men alligevel specifikt rettet mod den, der netop vil. En sådan sofistikeret almenhed karakteriserer udstillingens tre kunstnere: Tre markante skikkelser i dansk kunst, som har den stadige undersøgelse af materialer og forståelsen af tingene i vores verden som fælles kende. Det er ikke ligetil at rubricere nogen af dem som kun skulptører, malere eller tegnere: Billedlige skulpturer, rumlige kollager eller ord som "vægobjekter" må tages i brug for at karakterisere værkerne. Tilsvarende er det ikke marmor, oliemaling eller andre eksklusive kunstnermaterialer, værkerne udformes af. I stedet er de fremstillet af træfinér, læderremme og stof, pap, udklip og hverdagsobjekter. Der er dog ikke tale om "antikunst" eller en ren trash-æstetik. Værkerne er æstetiske og spilfulde og tilbyder den beskuer, der vil, et nærvær, hvor der sker meget i de enkle bestanddele. Det lille værk bliver stort og kan foranstalte virkelighedsryk.

Uden at der dannes fælles front eller at udstillingen søsættes som et kollektivt manifest, fornemmes igennem udstillingen en fælles måde at betragte omgivelserne på og en beslægtet måde at arbejde som kunstnere. Kunsthistorisk har de alle tre deres udgangspunkt i et område mellem den hårde minimalisme, den immaterielle konceptkunst og den mere spraglede postmodernisme, i løbet af deres omfangsrige karrierer filtreret gennem kunstens senere vendinger.

Ved Thomas Bang (f.1938) er det skrøbelige og sårbare sammen med det omskiftelige og uafklarede gennemgående temaer. I de nye værker til denne udstilling har Bang skabt ganske særlige vægobjekter, der kan beskrives som rumlige kollager med en markant materialitet. I deres sammensatte former af træfinér, læder og stof vil det lagdelte springe i øjnene, og ved nærmere eftersyn er det samme flader, der er udkåret til de forskellige lag. Dette giver en både solid og let karakter og der synes en synkron proces af konstruktion og nedbrydning i gang. Denne aktivering af de blotte materialer skaber et scenisk element.

Med kunstnerens ord foregår værkerne i et "kulisseagtigt område", og de forskudte elementer kan ses som scenens skrå (her lodrette) brædder, scenetæpper og kulissers omrids. Scenen er sat, for hvem der vil.

Jytte Høy (f. 1951) har også produceret værker imellem det billedlige og rumlige. "Objekter" er kunstnerens foretrukne beskrivelse af værkerne, der tilsyneladende er små, men på en potent måde: Det lille værk skal blive stort og skabe et større, abstrakt rum omkring sig. Til at gøre dette sætter Høy små dele sammen til karakteristiske enheder og skaber en leg med de forhåndenværende ting. Et "objekt" som Gum Tree skaber en dekorativ form af jern og tyggegummi, der er lige så prosaisk som poetisk. De mere billedlige værker Between Trees er komponeret af fotografier af træer sammensat med elementer af faktisk, fysisk træ. Disse forskellige tilstedeværelser af træet pirrer både perception og tanke og sætter os forståelsesmæssigt lidt til vægs. På en ligefrem måde sættes forskellige former for virkelighedsfremstilling sammen, og forholdet mellem formgivent materiale og tingene i sig selv sættes i svingninger.

I endnu højere grad arbejder Finn Reinbothe (f.1953) med det dagligt forhåndenværende. Den insisterende tingslige enhed ved grønne plastikkasser, tapede papkasser eller arbejdslamper gør, at de ikke så let "bare" bliver en ny form i kunstnerens hænder. Det er næsten som om tingene selv handler og pointerer deres magt over for os, i stedet for omvendt. I lighed med de to andre kunstnere er opbygning og nedbrydning og en foranderlig status af uafklarethed også kræfter i Reinbothes værker, både i kollage-billederne og de rumligt opstillede værker. Fundet materiale er et vigtigt udgangspunkt for Reinbothe, som herved inddrager virkeligheden på en konkret måde. Assemblagerne af virkelighed er dog iscenesat på en præcis måde, så de bruger rummet og fremtræder i et nyt skær for os.

Forholdet til vores omverdens ting lader sig ifølge den amerikanske filosof Jane Bennett beskrive på denne måde: "At spise chips er at lade sig indgå i en assemblage, hvor jeg'et ikke nødvendigvis er den mest bestemmende aktør".

Sagt på en anden måde: Når vi sidder med hånden i chipsposen, er det så som så hvor meget, vi er herrer over omverdenens ting som selv en pose fedtede snacks, og at disse ting også interagerer med vores kropslige system. Mon "kunstobjektet" ikke er et tilsvarende møde med verden, som vi – som kunstnere eller betragtere – ikke entydigt bestemmer, om vi vil indlade os med?

"To whom it may concern" sætter dette forhold til veloplagt diskussion.

Fodnote:

"To eat chips is to enter into an assemblage where the I is not necessarily the most decisive operator", Jane Bennett: Vibrant Matter, Duke University Press 2010, s. 40.